

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/38/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116219242
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 04. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8116219242.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členov senátu JUDr. Petra Straku a JUDr. Martina Kopinu v právnej veci žalobkyne: V. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom v T., U. XXXX/XX, právne zastúpenej: JUDr. Igor Šafranko, advokát so sídlom vo Svidníku, ul. Sov. hrdinov 163/66, proti žalovaným: 1/ M-Pluss, s.r.o. so sídlom v Košiciach, Moyzesova 36/33, IČO: 47 808 985, právne zastúpený: prof. JUDr. Ján Klučka, Csc., advokát so sídlom v Košiciach, Ku Potoku 4, 2/ Fakultná nemocnica s poliklinikou J. A. Reimana s.r.o. so sídlom v Prešove, Hollého 14, IČO: 00 610 577, v konaní o zdržanie sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalobkyne a žalovaného v rade 1/ proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č.k. 12Csp/82/2016 - 22 zo dňa 12.10.2016 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e s a u z n e s e n i e .

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým uznesením nariadil neodkladné opatrenie, ktorým žalovanému v rade 1/ uložil povinnosť zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov z 10.6.2015 k Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXXX z 10.6.2015 uzavretej medzi žalobkyňou a právnym predchodcom žalovaného v 1. rade na výkon zrážok zo mzdy do právoplatného skončenia veci samej o zdržanie sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov zo dňa 10.6.2015, v prevyšujúcej časti návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol a rozhodnutie o trovách konania o nariadenie neodkladného opatrenia vyhradil na konečné rozhodnutie vo veci samej.
2. Okrem iného uviedol, že súd považoval za nevyhnutné bezodkladne upraviť pomery medzi účastníkmi konania nariadením neodkladného opatrenia, ktorým uložil žalovanému v rade 1/ povinnosť zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov z 10.6.2015 (ďalej aj „Dohoda“) do právoplatného skončenia veci samej o zdržanie sa použitia Dohody. Nariadenie neodkladného opatrenia voči žalovanému v rade 2/ považoval súd prvej inštancie za nadbytočné, vzhľadom na to, že ak žalovaný v rade 1/ nesmie uplatňovať práva z Dohody, znamená to, že nesmie od žalovaného v rade 2/ požadovať vykonávanie zrážok z jej mzdy a prijímať plnenia zodpovedajúce prípadným vykonaným zrážkam.
3. Proti zamietavému výroku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa. Uviedla, že CSP umožňuje postup, ktorý zvolila, keď žalovala žalovaného v rade 2/ len vo vzťahu k neodkladnému opatreniu. Poukázala na to, že jej úver je bezúročný a bez poplatkov, svoj úver už preplatila a veriteľ žiada ďalšie finančné prostriedky. Uviedla, že voči žalovanému v rade 2/ problém rieši už samotné neodkladné opatrenie bez toho, aby mienila voči nemu podávať žalobu (§ 336 CSP). Spoliehať sa na iniciatívu žalovaného v rade 1/, že on uskutoční kroky vo vzťahu k žalovanému v rade 2/, aby neuskutočňoval zrážky, so sebou nesie viaceré riziká. Aj keď žalovaný v rade 1/ uskutoční potrebné opatrenia, nemá na to určenú lehotu. Navrhla uznesenie v napadnutom výroku zmeniť a návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia voči žalovanému v rade 2/ vyhovieť.
4. Proti vyhovujúcemu výroku uznesenia zasa podal odvolanie žalovaný v rade 2/ namietajúc nepreskúmateľnosť rozhodnutia z dôvodu jeho neodôvodnenia.

5. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“), vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal napadnuté uznesenie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a § 380 CSP bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 CSP a dospel k záveru, že rozhodnutie je vecne správne. V priebehu odvolacieho konania nedošlo k zmene skutkového stavu. Na zdôraznenie správnosti a v súvislosti s odvolacími dôvodmi odvolací súd dopĺňa:

6. Podľa ust. § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie. Neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená (§ 325 ods. 1 CSP).

7. Podľa ust. § 325 ods. 2 písm. d) CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečo sa zdržala alebo niečo znášala.

8. Neodkladným opatrením sa poskytuje spravidla iba dočasná úprava, nie definitívna. Súd nerozhoduje na základe štandardného dokazovania, ale vychádza z osvedčenia práv účastníkov a z osvedčenia porušenia týchto práv. Osvedčovanie opodstatnenosti návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa uskutočňuje formou predloženia dôkazov pri podávaní návrhu. Osvedčovanie na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu na neodkladné opatrenie. Výsledkom takéhoto postupu je to, že osvedčované skutočnosti sa súdu, so zreteľom na všetky okolnosti prípadu, javia pravdepodobné.

9. Predpokladom neodkladného opatrenia je aspoň osvedčené právo a aspoň osvedčené ohrozenie tohto práva.

10. Žalobkyňa sa vo veci samej domáha, aby sa žalovaný v rade 1/ zdržal použitia Dohody. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje veriteľovi dosiahnuť uspokojenie pohľadávky siahnutím na majetok dlžníka bez predchádzajúceho odobrenia súdom či iným nezávislým tribunálom. V podstate ide o exekúciu majetku s tým rozdielom, že ju nevykonáva súd ale spravidla podnikatelia. Pritom ide okrem iného aj o otázku, či dlh existuje a v akej výške. Výšku dlhu si veriteľ sám diktuje, vykonávajú sa zrážky zo mzdy dlžníka a dlžník nemá možnosť ich priamo zastaviť. Dlžník je tak vystavený jedine konaniu a rozhodovaniu veriteľa.

11. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok unijného práva, a to ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky). Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že v procese zrážok zo mzdy na základe inkorporovanej dohody o zrážkach zo mzdy, zabezpečuje a umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad (porovnaj rozsudok C-106/77 Siementhal).

12. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa alebo slabšej strany hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákona, podľa ktorého bola dojednaná.

13. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na znenie písomných pripomienok Európskej komisie vo veci C-30/12, Valéria Marcinová/POHOTOVOSTĚ, s.r.o.:

14. „Článok 6 smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, sa má vo svetle efektivity vykladať v tom zmysle, že bráni uplatňovaniu takej vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá neumožňuje vnútroštátnemu súdu preskúmať aj bez návrhu nekalosť zmluvných podmienok v zmluve o spotrebiteľskom úvere zabezpečenej dohodou o zrážkach zo mzdy, alebo neumožňuje v tejto súvislosti vnútroštátnemu súdu vydať prebežné opatrenie za účelom pozastavenia vykonávania zrážok z dlžníkovej mzdy.

15. Článok 4 a 14 smernice Rady 87/102/EHS z 22. decembra 1986 o aproximácii zákonom, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú efektivity v tom zmysle, že bránia uplatneniu takej vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá neumožňuje vnútroštátnemu súdu preskúmať aj bez návrhu súlad zmluvy o spotrebiteľskom úvere zabezpečenej dohodou o zrážkach zo mzdy s ustanoveniami preberajúcimi do vnútroštátneho právneho poriadku článok 4 uvedenej smernice alebo neumožňuje v tejto súvislosti vnútroštátnemu súdu vydať prebežné opatrenie za účelom pozastavenia vykonávania zrážok z dlžníkovej mzdy.“

16. Odvolací súd konštatuje, že prostredníctvom listinných dôkazov predložených zo strany žalobkyne boli dostatočne osvedčené najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Ide v tejto súvislosti najmä o existenciu zmluvy o úvere č. MC 0258 zo dňa 10.06.2015 uzavretej medzi žalobcom a právnym predchodcom žalovaného v rade 1/, Dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov zo dňa 10.06.2015 uzavretej na samostatnej listine a žiadosti

žalovaného v rade 1/ adresovanej zamestnávateľovi žalobkyne o vykonávanie zrážok zo mzdy až do vyrovnania celého dlhu.

17. Je zrejmé, že žalovaný v rade 1/ na základe neobmedzenej vôle môže vymáhať od žalobkyne dlh na základe dohody o zrážkach zo mzdy. Žalobkyňa týmto spôsobom stráca právo disponovať so svojim príjmom ako vlastným majetkom, pričom takýmto spôsobom žalovaný v rade 1/ môže od žalobkyne vymôcť aj plnenia z neprijateľných zmluvných podmienok, resp. úroky a poplatky, na ktoré by nemal nárok, ak by bol úver považovaný za bezúročný a bezpoplatkový v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z.. Neodkladné opatrenie je jediným efektívnym prostriedkom dočasnej ochrany pred vykonávaním zrážok zo mzdy.

18. Podmienka bezodkladnosti úpravy pomerov je daná tým, že v prípade realizovania zrážok zo mzdy nad rámec skutočného dlhu a ich poukázania na účet žalovaného v rade 1/ by došlo k bezdôvodnému obohateniu, vydania ktorého by sa žalobkyňa musela domáhať, pričom existuje opodstatnený predpoklad, žeby tak musela urobiť súdnou cestou. Nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa zakáže žalovanému v rade 1/ vykonávať právo z tejto Dohody je dočasné opatrenie proti postihu majetku žalobkyne, bez ktorého by mohol nastať ťažko zvrátiteľný alebo nenapraviteľný stav, t. j. že by sa na základe neplatnej Dohody o zrážkach zo mzdy poukázali veriteľovi zo mzdy žalobkyne finančné prostriedky bezdôvodne, resp. vo vyššom rozsahu než zákon dovoľuje.

19. Vo vzťahu k zamietnutiu žaloby voči žalovanému v rade 2/ sa odvolací súd plne stotožňuje s odôvodnením súdu prvej inštancie. Zákonná úprava síce nevyklučuje nariadenie neodkladného opatrenia aj voči zamestnávateľovi ako jednému zo žalovaných, takýto výrok je však voči zamestnávateľovi nadbytočný. Zamestnávateľovi zo samotnej dohody o zrážkach zo mzdy bez ďalšieho nevznikajú žiadne práva ani povinnosti. Jediným oprávneným z dohody o zrážkach zo mzdy je veriteľ - žalovaný v rade 1/, ktorému je neodkladným opatrením zakázané naďalej Dohodu uplatňovať. Ak žalovaný v rade 1/ nesmie uplatňovať dohodu o zrážkach zo mzdy, tak žalovaný v rade 2/ nemá právny dôvod na vykonávanie zrážok.

20. K odvolacej námietke žalovaného v rade 1/ týkajúcej sa nedostatočného odôvodnenia odvolací súd poznamenáva, že z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že súd prvej inštancie sa plne stotožnil s dôvodmi uvedenými žalobkyňou v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Pokiaľ ide o absenciu „vlastných dôvodov a úvah súdu“, odvolací súd v tomto smere síce dáva za pravdu žalovanému v rade 1/, avšak vzhľadom na to, že ide o neodkladné opatrenie smerujúce k bezodkladnej úprave pomerov a je potrebné urýchlene poskytnúť žalobkyňi právnu ochranu, odvolací súd zhojil túto vadu prvoinštančného rozhodnutia a sám odôvodnil potrebu nariadenia neodkladného opatrenia voči žalovanému v rade 1/.

21. Záverom odvolací súd dodáva, že ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, a ak takejto ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo. Ak sa spor na základe prihliadnutia na prípadné skutkové a právne osobitosti prípadu rozhodne inak, každý má právo na dôkladné a presvedčivé odôvodnenie tohto odklonu. V danom prípade nejde o odklon od rozhodovacej praxe, nakoľko súdy v obdobných veciach týkajúcich sa dohôd o zrážkach zo mzdy rozhodujú rovnako. Navyše aj právnomu predchodcovi žalovaného v rade 1/ (žalovaný v rade 1/ aj jeho právny predchodca majú toho istého konateľa) už bolo v inej veci neodkladným opatrením zakázané uplatňovať dohodu o zrážkach zo mzdy (uznesenie Okresného súdu Svidník č.k. 3C/102/2016 zo dňa 30.06.2016).

22. Za tohto stavu odvolací súd napadnuté uznesenie v oboch výrokoch ako vecne správne potvrdil v súlade s ust. § 387 ods. 1, 2 CSP.

23. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolať musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).